

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของ
พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
Factors Affecting Retirement Saving Behavior of Private Sector Employees in
Bangkok

ดาริกา อุภัยพากย์
สาขาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้รับผิดชอบบทความ

DARIKA UPAIPAK

Faculty of Business Administration Program in Finance,

Ramkhamhaeng University

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จากประชากรทั้งหมด 3,124,500 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัทเอกชนให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ปัจจัยด้านทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ พบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความรู้ทางการเงิน และทักษะทางการเงิน เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ, ความรู้ทางการเงิน, ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

Abstract

This quantitative research was conducted to analyze the retirement savings behavior of private sector employees in Bangkok. A sample of 400 individuals was selected from a total population of 3,124,500. The findings indicated that the respondents attributed the highest level of importance to factors pertaining to financial literacy, the Theory of Planned Behavior, and retirement savings behavior.

Furthermore, the analysis of influencing factors demonstrated that subjective norms, perceived behavioral control, financial knowledge, and financial skills served as the primary determinants significantly affecting the retirement savings behavior of private sector employees in Bangkok, at a statistical significance level of 0.05.

Keywords: Retirement Saving Behavior, Financial Literacy, Theory of Planned Behavior

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ภาวะ "สังคมสูงวัยระดับสุดยอด" (Super-Aged Society) อย่างสมบูรณ์ในปี 2569 ท่ามกลางวิกฤตเชิงโครงสร้างที่เปราะบาง โดยรายงานนโยบายการเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย (2568) ระบุว่าดัชนีหนี้สินครัวเรือนยังคงทรงตัวอยู่ในระดับวิกฤตที่สูงกว่าร้อยละ 90 ของ GDP ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่ฉุดรั้งขีดความสามารถในการออมของประชากร โดยเฉพาะพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภาระค่าครองชีพสูง ข้อมูลล่าสุดจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เผยแพร่ผ่านไทยพับลิก้า (2569) ยิ่งตอกย้ำความน่ากังวลว่าแรงงานภาคเอกชนในไตรมาสที่ 4 ของปี 2568 ยังคงเผชิญกับปัญหาเงินออมสำรองฉุกเฉินที่ไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพเกิน 3 เดือน สะท้อนถึงภาวะ "แก่ก่อนรวย" (Getting old before getting rich) ที่รุนแรงขึ้น เนื่องจากระบบสวัสดิการพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการรักษาคุณภาพชีวิตหลังเกษียณภายใต้อัตราเงินเฟ้อสะสมในปัจจุบัน

ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวพันกับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายที่ขาดการวางแผนในระยะยาว โดยผลการสำรวจพฤติกรรมออมของครัวเรือนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568) พบว่าพนักงานบริษัทเอกชนมากกว่าร้อยละ 45 ยังไม่มีการสะสมสินทรัพย์เพื่อการเกษียณอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความเหลื่อมล้ำทางความรู้ทางการเงินและการคล้อยตามกระแสบริโภคนิยมของสังคมเมืองที่กระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายเกินตัว ปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่ความล้มเหลวในการสร้างวินัยการออมท่ามกลางกับดักหนี้สินและค่านิยมสังคมที่บิดเบือน ซึ่งหากแรงงานกลุ่มนี้ขาดภูมิคุ้มกันทางการเงินและการเตรียมความพร้อมด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ย่อมนำไปสู่ความเสี่ยงต่อภาวะยากจนในวัยเกษียณและกลายเป็นภาระผูกพันต่องบประมาณสวัสดิการภาครัฐในระยะยาวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมออมเพื่อการเกษียณอายุ เพื่อวิเคราะห์หาแรงขับเคลื่อนสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่ยั่งยืนสำหรับแรงงานภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยด้านพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
 2. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
 3. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยด้านพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
- ## วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล (Theory of Reasoned Action) โดยอธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความตั้งใจเชิงพฤติกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ดังนี้

1. **ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior)** หมายถึง การประเมินหรือความรู้สึกของบุคคลต่อการแสดงพฤติกรรมว่าส่งผลดีหรือผลเสียอย่างไร โดยในการวิจัยครั้งนี้คือทัศนคติเชิงบวกต่อการออมเงินเพื่ออนาคต จันโพศรี พิษญา (2563) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของวัยแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าทัศนคติที่ดีต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินเป็นปัจจัยบวกที่ส่งเสริมให้เกิดการออมจริง
2. **การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)** หมายถึง การรับรู้ถึงความคาดหวังหรือแรงกดดันทางสังคมจากบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน Ramli et al. (2023) ศึกษาอิทธิพลของบรรทัดฐานทางสังคมต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลในกลุ่มพนักงานเอกชน พบว่าการได้รับการยอมรับและคำแนะนำจากคนใกล้ชิดมีผลต่อความตั้งใจในการเริ่มแผนการออม

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลในขีดความสามารถที่จะบริหารจัดการอุปสรรคและควบคุมสถานการณ์เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการออมได้สำเร็จ อมลวรรณ วีระธรรมโม และคณะ (2568) ศึกษาขีดความสามารถในการจัดการตนเองและพฤติกรรมการออมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พบว่าความมั่นใจในการควบคุมรายจ่ายและรายได้เป็นตัวแปรตัดสินที่ทำให้การออมบรรลุผล

ดังนั้น ทักษะคิดต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรอบรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)

ความรอบรู้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิด และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการเงิน ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถบริหารจัดการรายได้ วางแผนการออม และสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (OECD, 2020; OECD, 2023) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการทางการเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ย เงินเฟ้อ และการกระจายความเสี่ยง ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินและการวางแผนทางการเงินในระยะยาว บุคคลที่มีความรู้ทางการเงินในระดับสูงมักสามารถประเมินทางเลือกทางการเงินและบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น Hasler and Lusardi (2021) อธิบายว่าความรู้ทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนการเงินและเตรียมความพร้อมด้านการเงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

2. ทักษะทางการเงิน (Financial Skills) หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงินในการตัดสินใจและบริหารจัดการทางการเงิน เช่น การคำนวณเงินออม การจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่าย และการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ โดยบุคคลที่มีทักษะทางการเงินที่ดีจะสามารถวางแผนการใช้จ่ายและการออมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น Atkinson and Messy (2022) ระบุว่าทักษะทางการเงินเป็นความสามารถในการนำความรู้ทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจและการวางแผนทางการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

3. ทักษะคิดทางการเงิน (Financial Attitudes) หมายถึง ความเชื่อและมุมมองของบุคคลเกี่ยวกับการออมและการใช้จ่าย ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน โดยบุคคลที่มีทักษะคิดทางการเงินที่ดีมักมีแนวโน้มในการออมและการวางแผนทางการเงินมากขึ้น โดย OECD (2020) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของประชาชนในหลายประเทศ พบว่าทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมและการวางแผนทางการเงินในระยะยาว

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมออมเพื่อการเกษียณอายุ

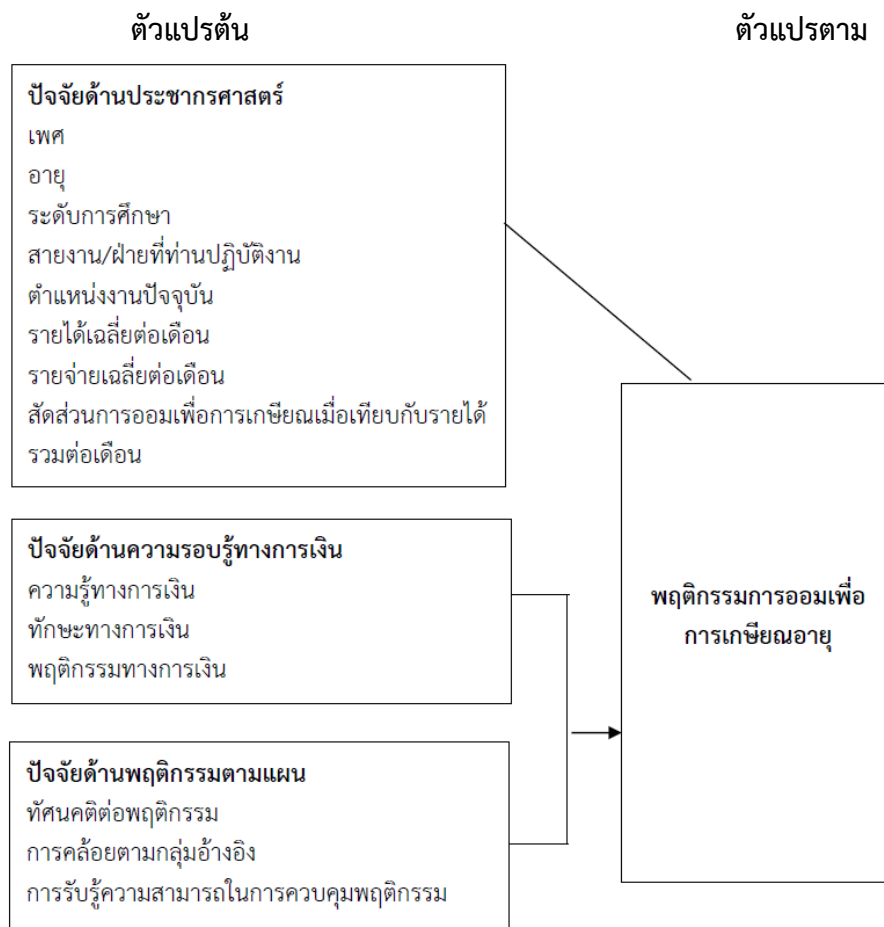
Hauff et al. (2020) พบว่าความรู้ทางการเงินและวินัยทางการเงินมีผลต่อการออมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ Kumaraguru & Geetha (2021) และ Ramli et al. (2023) ยังพบว่าการวางแผนล่วงหน้า การควบคุมการใช้จ่าย รวมถึงทัศนคติและอิทธิพลจากสังคม มีบทบาทต่อการตัดสินใจออมเงินเพื่อการเกษียณ

She et al. (2024), Teeratansirikool & Rattanavijit (2025) และ Pojsupap et al. (2025) พบว่าความรู้ทางการเงินและการวางแผนทางการเงินช่วยส่งเสริมการออมเพื่ออนาคต

ศศิธร ทองผึ้ง และคณะ (2563) และ จันโศศรี และคณะ (2563) พบว่าทัศนคติทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน และวินัยในการออม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ

ดังนั้น พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุจึงเป็นพฤติกรรมทางการเงินระยะยาวที่เกิดจากการวางแผน การตัดสินใจ และวินัยในการออม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความรู้ทางการเงิน ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน น่าจะมีพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยด้านพฤติกรรมตามแผน น่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในลักษณะการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-Sectional Study) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานบริษัทเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,124,500 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2568) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน กำหนดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นพนักงานบริษัทเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะแจกแบบสอบถามทางช่องทางออนไลน์เป็นหลัก โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าค่า IOC ของข้อคำถามมากกว่า 0.50 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.940 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน/ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และสัดส่วนการออมเพื่อการเกษียณเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน
 - 1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบช่วง ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมตามแผน ประกอบด้วยทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน และพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนใน

กรุงเทพมหานคร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ T-test

2.2 พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สายงาน/ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และสัดส่วนการออมเพื่อการเกษียณเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการออม และปัจจัยด้านความรอบรู้ทางการเงิน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนใน กรุงเทพมหานคร จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) **สรุปผลการวิจัย**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย โดยอยู่ในช่วงวัยทำงานเป็นหลัก ด้านระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามกระจายอยู่ในหลายสายงาน เช่น ฝ่ายบริหาร ฝ่ายการตลาดและการขาย ฝ่ายบัญชีและการเงิน และฝ่ายอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งระดับปฏิบัติการ รองลงมาเป็นระดับหัวหน้างานและระดับผู้บริหาร ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20,001-40,000 บาท และ 40,001-60,000 บาท ขณะที่รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับรายได้ และส่วนใหญ่มีสัดส่วนการออมเพื่อการเกษียณในระดับต่ำถึงปานกลาง ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนใน กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน/ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงานปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และสัดส่วนการออมเพื่อการเกษียณเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัทเอกชนในเขต กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยด้านพฤติกรรมตามแผน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร (n = 400)

ปัจจัย	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	F	Sig.
ค่าคงที่	0.038	0.263		0.143	0.886	65.244	0.000*
ความรู้ทางการเงิน	0.214	0.059	0.159	3.652	0.000*		
ทักษะทางการเงิน	0.194	0.049	0.177	3.936	0.000*		
พฤติกรรมทางการเงิน	-0.002	0.052	-0.002	-0.046	0.963		
ทัศนคติต่อพฤติกรรม	0.018	0.058	0.013	0.315	0.753		
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.346	0.047	0.352	7.399	0.000*		
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	0.217	0.052	0.199	4.172	0.000*		

R = 0.706, R² = 0.499, Adjusted R Square = 0.491, SEE = 0.544 * sig < 0.05

จากผลการศึกษาปัจจัยอิสระทั้ง 6 ด้านที่นำมาวิจัย พบว่ามีจำนวน 4 ปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุเพิ่มขึ้น ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.346 เป็นปัจจัยที่มีน้ำหนักสูงที่สุด รองลงมา คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.217 ความรู้ทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.214 และทักษะทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.194 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรพฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติต่อพฤติกรรม ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 49.90 (R² = 0.499) และสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = 0.346(\text{การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง}) + 0.217(\text{การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม}) + 0.214(\text{ความรู้ทางการเงิน}) + 0.194(\text{ทักษะทางการเงิน})$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน/ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงานปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และสัดส่วนการออมเพื่อการเกษียณเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ทองผึ้ง และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์บางตัวแปรไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ นาคะเสถียร และคณะ (2564) ที่พบว่า พฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันโพศรี และคณะ (2563) ที่พบว่า พฤติกรรมการวางแผนเกษียณและการออมมีความเกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงินและทัศนคติของบุคคลมากกว่าปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.346 แสดงให้เห็นว่า การได้รับอิทธิพลจากบุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญ เช่น ครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงาน มีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจวางแผนการออมเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Ramli และคณะ (2023) ที่พบว่าบรรทัดฐานทางสังคมและกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของบุคคล

ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญ เป็นลำดับที่ 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.217 แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการรายรับรายจ่าย และสามารถควบคุมพฤติกรรมทางการเงินของตนเองได้ จะมีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อการเกษียณที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) ที่ระบุว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมตามความตั้งใจ

ด้านความรู้ทางการเงิน พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ เป็นลำดับที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.214 แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการเงิน การจัดสรรรายได้ และการตัดสินใจทางการเงิน จะสามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีแนวโน้มในการเตรียมความพร้อม

เพื่อการเกษียณมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Hasler และ Lusardi (2021) ที่พบว่าความรู้ทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนและเตรียมความพร้อมด้านการเงินในอนาคต

ด้านทักษะทางการเงิน พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ เป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.194 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่มีทักษะเชิงปฏิบัติในการวางแผนทางการเงิน เช่น การจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่าย และการบริหารจัดการเงินอย่างเหมาะสม จะสามารถจัดสรรรายได้เพื่อการออมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Atkinson และ Messy (2022) ที่ระบุว่าทักษะทางการเงินเป็นความสามารถสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถบริหารจัดการการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความคิดเห็นหรือคำแนะนำจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลในสังคม มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจออมเงินเพื่อการเกษียณ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการเงินหรือหน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมการสื่อสารหรือการให้ความรู้ด้านการออมผ่านเครือข่ายทางสังคม รวมถึงการรณรงค์ผ่านครอบครัว ชุมชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการออมเพื่อการเกษียณมากยิ่งขึ้น รองลงมา คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งหมายถึงความเชื่อมั่นของบุคคลในการบริหารจัดการด้านการเงินของตนเอง ผลการวิจัยสะท้อนว่าบุคคลที่มีความมั่นใจในการควบคุมรายรับรายจ่าย และสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างเหมาะสม จะมีแนวโน้มออมเงินเพื่อการเกษียณมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการให้ความรู้และการพัฒนาทักษะด้านการวางแผนการเงิน เพื่อช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการบริหารจัดการการเงินของตนเอง นอกจากนี้ ความรู้ทางการเงิน และ ทักษะทางการเงิน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ โดยผู้ที่มีความรู้และทักษะด้านการเงินจะสามารถวางแผนการออม การลงทุน และการบริหารจัดการรายรับรายจ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น สถาบันการเงิน หน่วยงานภาครัฐ และ สถาบันการศึกษา ควรร่วมกันส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการเงิน (Financial Literacy) ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษา หรือสื่อความรู้ทางการเงิน เพื่อช่วยให้ประชาชนมีความสามารถในการวางแผนการเงินและการออมเพื่อการเกษียณได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทย เช่น เขตภูมิภาคต่าง ๆ หรือศึกษากลุ่มตัวอย่างในระดับประเทศ เพื่อให้

ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้ยังไม่สามารถสะท้อนมุมมองเชิงลึกของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างครบถ้วน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนคติ พฤติกรรม และแรงจูงใจในการออมเพื่อการเกษียณ ซึ่งจะช่วยให้สามารถอธิบายผลการวิจัยได้อย่างละเอียดและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันโพศรี พิษญา. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของแรงงานไทย. *วารสารการบริหารธุรกิจและการบัญชี*, 13(2), 45–60.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568). *รายงานนโยบายการเงิน ปี 2568*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ศศิธร ทองฝั่ง, และคณะ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ. *วารสารเศรษฐศาสตร์และการเงิน*, 15(1), 85–102.
- ศุภวรรณ นาคะเสถียร, และคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 17(2), 120–138.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2569). *รายงานภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2568). *สถิติแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2568*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม, และคณะ. (2568). ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของบุคลากรในองค์กร. *วารสารวิชาการด้านการเงินและการลงทุน*, 21(1), 55–72.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Ajzen, I. (2006). *Constructing a theory of planned behavior questionnaire*. Amherst, MA: University of Massachusetts.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Atkinson, A., & Messy, F. (2022). *Measuring financial literacy: OECD/INFE toolkit*. OECD Publishing.

- Hasler, A., & Lusardi, A. (2021). *Financial literacy and financial resilience*. Global Financial Literacy Excellence Center.
- Hauff, J. C., Carlander, A., Gärling, T., & Nicolini, G. (2020). Retirement financial behavior: The role of financial literacy and financial behavior. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 31(2), 274–286.
- Kumaraguru, K., & Geetha, S. N. (2021). Determinants of retirement planning behavior among working individuals. *International Journal of Financial Research*, 12(3), 145–155.
- Modigliani, F., Ando, A., & Brumberg, R. (1954). The life-cycle hypothesis of saving: Aggregate implications and tests. *American Economic Review*, 44(2), 253–260.
- Oesterreichische Nationalbank. (2024). *Financial literacy and financial behavior report*. Vienna.
- OECD. (2020). *OECD/INFE 2020 international survey of adult financial literacy*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2023). *OECD/INFE financial literacy framework*. OECD Publishing.
- Pojsupap, P., et al. (2025). Retirement saving behavior among private sector employees in Bangkok. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 12(1), 115–126.
- Ramli, N., et al. (2023). Factors influencing retirement planning behavior among private sector employees. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 13(2), 50–60.
- She, L., et al. (2024). Financial planning behavior among working adults: The role of financial literacy and behavioral factors. *Journal of Behavioral Finance*, 25(1), 78–90.
- Teeratansirikool, L., & Rattavijit, P. (2025). Financial literacy and retirement saving behavior among employees. *Asian Economic and Financial Review*, 15(2), 210–222.
- Wang, X., et al. (2025). Theory of planned behavior and financial decision-making. *Journal of Behavioral Economics and Finance*, 9(1), 33–45.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.